

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Mars 1925—No 176

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمازہ سنہ لہی [۲۱ نسخہ]

داخل ایچون ۰ ۲ خارج ایچون

۲ ۱/۲ اعلا کاغذی ۵ ایرادر .

ارارہ خامہ سی

جفال اوغلاندمہ « اجتہاد ٹھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

بکر منجی سنہ

نومرو ۱۷۶ - ۱۵ مارٹ ۱۹۲۵

کنجلاکک تابی منطقی اواسه ،
ینه ۷ ن پارلایان بر آتسک !
آیت حسنی طاشلامش کبیدر ،
کیم بکنمزه نقش صنعتکی ،
بر عمای ضلاله دوشمشدر ،
کوردینهلر بونک جماعتی !

تحلیل آثار

سیاست و اقتصاد

۷

اونجی مبحث ، بر قونفرانسدر ، که بروسه
تورک اوجاغنده بر مصاحبه تشکیل ایتمشدر . عنوانی
(جهاد اکبره دائر) در .

بوراده یوسف بک شمالی بر تورک اوغلی اولدیغی و
روحاً شرقی اولمادیغی میدان قویور . میدان قویدیغی
شی کنیدیسی حقنده حسن شهادت و کنیدیسی تجیل
ایده جک برشی در « بو عسکری ظفر ، نه قادر
تام ، نه قادر پارلار ق اولورسه اولسون ، قازامایه
مجبور اولدیغمر ظفر لردن یالکیز بریدر . هیچ اونوتایلم ، که
اوکزده قارایلا جاق بر قاج ظفر دها وار . . . دین
قفا هیچ تهی دکدر . فقط شرقیلق بو غرب ذهنیتی
ینه تعقیب ابدیور . بر کره قفاسی (مدینه) یه وورمادن
طورامیور . جانم یوسف بک ! سزک مدعا کز باهر
ویارلاقدر استشهد ایده جکسه کز حیات اوکزده حاضردر .
شوذات شریف ده بویله بیورمشلردی دیبه رک سز
مدعا کزی تقویه ایتمیه محتاج دکلسکز . غالباً جمله مزده
بومزن درد آرز چوق وار : قناعثلرمزک ، رؤیتلرمزک
مؤیده سنی مطلقاً بیک اوچیوز سنه اول تلفظ اولونمش
کلهلرده آریورز . بن اوروپاده بوقادار سنه درس دیکلهدم ،
نطق دیکلهدم ، هیچ بر مدرسک هیچ بر خطبیک ، مدعاسی
تأیید ایچون حضرت عیسی بویله سویله دی ، انجیل شویله
یازیور دیدیکنی اصلاً ایشتمیه دم . آرتق همز بو
طریق بر اقالم ، حیاتدن باشقه بر یرده مؤیده آرامایلم .
حربلر ، شهسز عارضی برشی در ، دواملی حربک واک بیوک
حربک صلح زمانلرنده اقتصادی و فکری مجادلر
شکلنده جاری اولدینی محتمدر . بو ، دینی بر تأییده نهدن
محتاج عد اولونسون !

یوجه محراب اقتدارککه ،
کان اعصاره (۴) بوسه کاه اولاجق !
نیجه آثار تابداریک وار ،
سرمدی زیورنکاه اولاجق !
کوکده انجم که لمه شکنده ،
حشمت افزا شکوه شعرکدر !
بر اثری کوز لایک سیال
الناعاق ، روح شعرکدر !
صانکه برقی باریلتیلر اوچیور ،
نظر شارق جلاکدن ! . .
رمز ایقظه بکزدن او باقیش ،
بزه بر شعله در کالکدن !
شوق حرمته ناصیه کدن اوپن :
مهر صنعت ، باشکده اکلیک !
قوجا (حامد) اسان فخریله ،
واصف « داستان تجیل » ک ! . .
طور سینای افرادکده ،
متجلی کیم قدرتسک !
ابدیتله هم شعاع بقا ،
مشعل کاشات حیرتسک ! . .
قوزغونجق : ۱۵ شباط ۳۴۱
فیورینه لی ناظم

قیریق نیاز

تا او صوک منزله تشییع ایدم جک سودا کاه ،
بر چور اقلده اوتاغ قورمش آلم موکبی .
بر بیاض کل کی کوکسکده ایکن ، بجرانله ،
شمدی یرلرده کی تولا کون صاری یابراق کبی .

« صلح زماننده کی میدان محاربه سنك سلاحي اوراق طربان ، مالا، پرکار ، اورس چکیچ ، مانجانیق دستکاه ، بخاره وما کینه در .. » دیور پک اعلا دیور « تورکک اقتصادی فعالیتده دون قالمالرینک متعدد سبیلرندن بری ده عمومیتله طرز تعلیم و تربیه مزه اساس اولان دنیا به نظر من حیاتی طرز تلقیمزدر »

سطلرینی یازدیغی وقت شرقک ربالحاصه شرق اسلامک مرکز مرضنه پارماغنی باصمش اولیور . فقط بر قاج سطر صوکره بودرد مهلک دن بر درمان پامسایه تشبث ایدیور :

« تورک سجایای عسکریه سنی ، حیاته بوماورائی و داستانی بر صورتده یاقش اولماسنه آرمیون دکدر « دیور . فقط شرقک اولومی بوماورائی باقشده اولدیغی ده قید ایتسه ، بودردک اسباب واعراض و اتذارینی تدقیق ایتسه ایدی نه اینی اولوردی ! حیاته ماورائی باقش بودنیایه دکل بودنیانک آرقه سنه یعنی آخرته ارباط و انجلا بی تکیون ایدر . حالبوکه اهمیت ویریهلجک حیات بوجیاتدر . آخرته ، جتنه حوره ، غلمانه اینانماق محاربه ده قولای قولای شهید اولمایه مانع اولور ظن ایدیلیور سه بونده بویوک غفلت اولونیور قناعنده میم . فاضل محترم محمود مختار پشانک بوندن اون سنه قادار اول نشر ایتدیکی و اوزمانک حکومتی طرفندن طوبلانیلان (روزنامه حرب) عنوانی کتابنده بومسئله به دأثر جدا بلند و بلیغ بر صحیفه واردر : ایشته شوسطرلر او صحیفه دن آلمش و ۴ نیسان ۱۳۲۹ تاریخلی و ۶۰ نومرولو اجتهادک ۱۳۰۴ نجی صحیفه سنه درج ایدلشدی :

عمیق بر اعتقادک ، جناب حقه تسلیمیت تامه نک قوه معنویه نی نه درجه تزید و تقویه ایتدیکی مستغنی بیاندر . مع ذالک حسیات عسکریه سی و عزت نفس ملیسی او یانماش و صاغلام بر تعلیم و تربیه ایله النده کی سلاحه اعتمادی حاصل اولماش بر عسکری یالکیز حسیات دینیله آتسه سوق ایده مز ؛ نیجه متدین آدملر طانیرزکه بعد عمر طویل راحتجه یتاقلرنده اولمینی مرتبه شهادته پک زیاده ترجیح ایدرلر بویله اولماسه مدرسلردن بدایله بتون مدرسدوی طلبه علومک و صاریق لک هر پرینک بر قهرمان اولماسی

اقتضا ایدردی ، حالبوکه خلط حر بلرده صاریق لی کوکالمیلره تصادف ایتدیکی خاطر لایمورم حتی طابور اماملری بیله کور و له مشدر . الله قورقوسی ، قورشون قورقوسی رفع ایده میور . « بوسطرلری یازدیغمز صره ده یانمزده حاضر بولونان طوپچی بیکیاشیشی قلیج زاده حق بک برادر من « اکر بر صاریق لی ، دشمن قورشونیه یارالانمش ایشه بن اتخار ایتیه حاضر « دیمشدی .

بو خصوصده باشقا شیلر سویله میه حاجت یوقدر . حرب عمومی اثناسنده (سبیل الرشاد) ه فضائل شهادت حقنده بر مقاله یازمش اولان ماهر بک اسمنده و مدرسه دن یتیشمه بر بیلدکم متصرفه راست کلدیم ایلاک سوزی مقاله سنی او قویوب او قومادیغمی بندن صورماق اولدی . بن خایر جوانی ویر نیجه هان قویزندن (سبیل الرشاد) ی چیقاردی و محل وقفمک سابق نافع نظارتی بناسی حداسنده کی دورت یول آغزی اولماسنه رغماً مقاله سنی او قومایه باشلادی ؛ محاربه ده شهید اولانلری جتنده حوریلرک ناصل قارشیلایاجنی غلمانلرک ناصل بو شهیدلره ساقیلک ایده حکمری ، بونلرک آلتیرینه ناصل ایپکدن و قوش تویندن یتاقلر سره جکمری و رتبه شهادتک ملکی و عسکری ، بتون رتبه لرک فوقنده اولدیغی سویله نیوردی . بونلری دیکله دکلن صوکره انشالله ذات عالی کزده عن قریب رتبه شهادتی احراز ایدر و بو نعمتله نائل اولورسکیز دیدم . بودعام اولنک روحنده مدهش بر صاعقه تأثیری یاپدی و « آمان آمان ! « دییه رک دورت بش آدیم کندیسنی بندن اوزاغه آتدی . بن بو حالت پسیقو لو حیاتیه نی در حال تشیت و قید ایتدم و یانمده بولونان ایکی آرقداشمه ده شاهد اولک دیدم . بو واقعه نک معنای صریحی البته قارئلر مزله برابر یوسف بک ده اینی ا کلامشدر . حیاندن آلمش بر حقیقتدر ، کتابده او قومش دکل .

« جهانه ، صرف ماورائی و داستانی بر نقطه نظر دن باقان بر قوم دنیایی مادی ، شانی و اقتصادی بر زاویه رؤیتدن کورنلره ساحه اقتصادده قابل دکل رقابت ایده مز . بناء علیه دنیا به نظر منی کنیشلتمک ، تماملاشیدیرماق مجبور یتنده یز . »

دیکله یوسف بک حیات ساحه سنه انتقال ایدیور .

اقوامك حياتي آلت اوست ايدن بىوك وقايعك تولديني آكلاماق ايسته نيلديكى وقت ، سري وحسى قوتلرك عقلى قوتلره حاكم اولديغى داىما درپيش اولونمايدير . بو وقايعك ، صرف عقلى منطقله وجوده كتير يلديكنى ظن ايتك انسانى مدهش خياللره ، مدهش سربلره سوق ايدر .

حرب عمومينك عرفه سنده ، صوريون دارالفنوننك مشهور بروفه سسورلرندن بريله برابر ، (المانيا) و (فرانسه) آره سنده بر محاربه وقوعى عقلاً غير ممكن اولديغندن مصارف عظيمه يي موجب استحضارات عسكريه . نك فائده سز اولديغى ادعايتديكلى وقت ، باسيفيست لرخو خياللرك قربانى اولمشلردر .

ما وقع لر بونلره اثبات ايتدى كه بروفه سسورلرك منطق عالمانه لرى ، تاريخى هنوز اداره ايتمه كمده در . (تاريخ) ك وجهه استقامتى تعين ايدن حسى و سري مطلق بوسبتون باشقا قانونلره تابع درلر . بومنطقلرك طبيعت وماهيتى ، بوكتابده بالدفعات ، شرح وتعين ايتك ايچون وسيله لره مالك اولما باغز .

ساعت حاضره نك تحريكات واعتشاشاتنك دعوت ايتديكى ملاحظه لر ، بالطبع مشاهدك اعتيادات ذهنيه سنه كوره تحول ايدر . علمك نقطه نظرلرى ايله ، ايمانى افق تفكرينى تحديد ايدن بر مؤمنك و ايجابات روزمره نك مص و بلع ايتديكى رجال دولتك نقطه نظرلرى عيى نقطه نظرلر اوله ماز . كذا لك يالكمز فرقه سنك منافعه له مشغول سياسى فرقه منسوبلرينك نقطه نظرلرى دحى بونلردن آرى نقطه لر ارقاق لابدره . بوكون ملتلك آرام و رحلى بوقداردرين برصورتده اخلاص ايدن مسئله لك منشاءلرى و نتيجه لرى كورمك ايچون بومانعه لك فوقه حيقماق كر كدر .

بيلكيلر من حال حاضر نده قديم بنبان اجتماعى يي صارصمش اولان هرج مرجلردن صوكره ، مدنيتلرك سيرينه رهبرلك ايتمش و بوكون دخى رهبرلك ايتكمده بولونمش اولان حقوق اخلاق ، تأسيسات باخصوص دينى ، سياسى واجتماعى اعتقادلر حقننده نه فكرلر ايدنييله بيلير ؟ بويله سؤاللره بر جواب كافى ويرمك جلدلر يازماي

آرقه داشمك مصاحبه سى ، هيئت عموميه سيلاه ايدى در و قوتلى دره مدنيتك قلبى بافقه لر و بوسره لره چارپيور ، ديديكى زمان حزن انكز بر ضرورت و نتيجه يي اورته يه قومش اوليور ، بوعلم و قناعت ، يازيلرينك بعضى برلرنده بايلىيور و انسان جامعده واعظ ديكلكر كيبى بر شى اوليور :

١٧ شباط ١٩٢٥ اجتهاد نوى . ع . ج .

عملی روحيات

مدخلی

علمك يكي انكشافى ادوار تاريخيه نك بدايتدنبرى انسانلرك اعمالنى سوق و اداره ايدن سري وحسى الجالزلره طبان طبابه ضد اولان ايجابات اقتصاديه دوغوردى . هركون آرتان بوضديت ، حال حاضرده كى موازنه سزلكك درن سبيلرندن بريدر . دورمز ، وقتيله دنياك وجهه استقامتى تعين ايدن تأثيرات ارثيه ايله ، يكي كشميات علميه دن صادر اولان ايجابات آره سنده ارتجاج ايتكمده ، متردد بولونماقده در .

مثلا ، عرفلرى متهورانه مجادلره سوق ايدن حرصلر ، رقابتلر ، كينلر ايله ، قوملردن برينك ضررى درحال بتون ديكرلرينده متضرر ايدمك بر وضعيته بولونان بو قدر صقى ترابط اقوام Interdependance despenples ناصل تاليف اولونه بيلير ؟ [*]

اقوام آره سنده بوارتباطك ، تساندى ، عالم جديدك بر قانونى مرتبه سنه اعلا ايتمه يه موفق اولماماسنك سببى شودر ، كه سيرتك محبى معتادى اولان [يعنى انسانك حرركات و سكناسنك مولد و مبدعى اولان] احتراصلر ، حسياتلر ، اوزرن برماضى نك ميراثيدر ، حالبوكه ايجابات اقتصاديه ده دوا وجود بولمش بر شى در و ، انسانلرى تحريك و اداره ايدن سبيلر ترازيسنده هنوز آز غير باصماقده در .

[*] بز دخى چوق زماندن برى ،

مصائب قوم عند قوم فوائد

حكمنك معطل وهله زمانمزده تماماً حكمدن سافط ، اولو بر فكر اولديغى سويلر و يازارز .